
Dlaczego rok 1989 stał się datą przełomową w historii Polski i Europy

Dlaczego rok 1989 stał się datą przełomową w historii Polski i Europy? Przedstaw i wyjaśnij swoje stanowisko.

Rok 1989 przyniósł Polsce i Europie wiele zmian. Zapoczątkował odbudowę demokracji na tym kontynencie i zniósł podział Europy na dwie części tak zwaną „żelazną kurtyną”;, jak określił to Wilson Churchill. W moim wypracowaniu postaram się wykazać, że rok ‘89 stał się faktycznie datą przełomową, popierając moje stanowisko argumentami.

Największe zmiany w Europie w tym czasie przypadły między innymi na Polskę. Przed ’89 obowiązywała nas Konstytucja Rzeczypospolitej Ludowej, która nie zapewniała ochrony podstawowych praw i wolności człowieka oraz nie gwarantowała istnienia demokratycznego państwa prawa.

(adsbygoogle = window.adsbygoogle || []).push({});

Prawo zaczęło zmieniać od tej przełomowej daty; wkrótce przestało obowiązywać przewodnictwo PZPR, przymusowa przyjaźń z ZSRR, w 1993 wycofały się też wojska Rosyjskie z naszego terytorium. W 1997 udało się wprowadzić nową konstytucję ustanawiającą rządy demokratyczne. To wszystko nie mogło by się wydarzyć bez faktów z końca lat osiemdziesiątych.

W Polsce w ’89 doszło do porozumienia między władzą komunistyczną a opozycją, jaką stanowił NSZZ „Solidarność”; z Lechem Wałęsą na czele. Przywódcy obu ugrupowań zbrali się przy Okrągłym Stole, co zaowocowało decyzją pewnego podziału władzy. Odbyły się częściowo wolne wybory, w których „Solidarność”; zebrała niemal wszystkie możliwe mandaty. Było to niebagatelne zwycięstwo nad komunistami, o którym przesądziły nastroje społeczeństwa, mające dość obowiązującego reżimu. Ten łagodny przewrót przede wszystkim zmienił sytuację w naszym kraju. Doprowadził do wolnych wyborów parlamentarnych w 1991 roku i zapoczątkował zmiany w elicie rządzącej. Do władzy dostał się później obóz postsolidarnościowy, pragnący reform państwa dla dobra ogółu. Zaczęto przestrzegać praw człowieka, wolnego rynku, oraz zacieśniono stosunki polityczne z państwami zachodnimi. Naszym priorytetem stał się rozwój współpracy międzynarodowej zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej, politycznej.

Podobne zmiany dokonały się także w Czechosłowacji. Wydarzenia roku ’89 nazwane tam są Aksamitną Rewolucją, ze względu na ich bezkrwawy przebieg.

(adsbygoogle = window.adsbygoogle || []).push({});

Narastające protesty obywateli objawiały się licznymi demonstracjami, które zmusiły władze komunistyczne do dymisji. Dzięki temu na prezydenta wybrano Vaclava Havla, który zapoczątkował rządy demokratyczne. Posiadał ogromne poparcie społeczeństwa, które domagało się swoich praw i wolności.

W tym samym roku upadł mur berliński, zbudowany w 1961 roku, aby zapobiec kontaktów mieszkańców komunistycznego RFN do demokratycznego NRD. Powstał on, by uciśnione społeczeństwo zachodniej części miasta nie znało realiów życia pod innymi rządami, a także by umożliwić blokadę enklawy, jaką stał się Berlin wschodni. Jednak pod naporem manifestacji obywateli RFN, kierownictwo partii komunistycznej podało się do dymisji, a władza zgodziła się na otwarcie granicy w 1989, co uzmysłowiło ludności faktyczny stan rzeczy. Miało to ważne znaczenie dla świadomości ludzkości. Upadek muru berlińskiego, będącego symbolem podziału Europy, stanowił akt obalenia komunizmu, wprowadzenia Europy na drogę demokratyczną.

Tak też postrzegali tą zmianę, oraz te dokonane w Polsce czy w Czechosłowacji, inne państwa bloku wschodniego. Społeczeństwa wciąż zależne od ZSRR zobaczyły, że wyzwolenie się nie jest niemożliwe. W republikach radzieckich narastały nastroje antykomunistyczne, powszechnego niezadowolenia, żądania praw, liczne demonstracje, strajki, manifestacje. Powstała inicjatywa stworzenia „bałtyckiego łańcucha”; przez Litwę, Łotwę i Estonię w 50 rocznicę podpisania paktu Ribbentrop- Mołotow uzależniającego te państwa od ZSRR. Wzięło w tym udział około 2 milionów ludzi, chwytających się za ręce i tworzących łańcuch rekordowej długości. To wszystko doprowadziło do uzyskania niepodległości- najpierw przez Litwę w 1990, potem Ukrainę, Łotwę, Estonię, Białoruś w 1991. Państwa te mogły

---

wreszcie same się zorganizować, stworzyć własne prawodawstwo, gospodarkę, oparte na demokracji. Moim zdaniem, rok 1989 rzeczywiście stał się datą przełomową. Wtedy to w niektórych krajach takich jak Polska, Niemcy, Czechosłowacja, udało się urzeczywistnić demokratyczne pragnienia społeczeństw, natomiast w pozostałych państwach dopiero wschodnich rozpoczęto manifestacje i demonstracje. Uważam, że Polska odegrała dużą rolę, jako państwo jedno z pierwszych wyzwalamych się spod zależności ZSRR. Świadczy to o naszym potencjale społecznym, którego musimy się nauczyć wykorzystywać na co dzień, nie tylko w sytuacjach kryzysowych. Sukces Okrągłego Stołu był spektakularny i zaskakujący, ponieważ ani partia komunistyczna, ani sami działacze „Solidarności” nie przypuszczali, że będą mieli tak wielkie poparcie wśród obywateli. Jednak latami tłumiona swoboda wypowiedzenia własnego zdania sprawiła, że tym razem społeczeństwo zakrzyknęło jednym głosem. Oceniam to jako bardzo pozytywne zdarzenie, świadczące o naszej umiejętności podjęcia wspólnego zadania; szkoda, że tylko w ostateczności.

Reasumując, jak widać z powyższych przykładów, rok 1989 był naprawdę przełomowy, ponieważ zniszczył „żelazną kurtynę” i powrotem scalił Europę. Polska, Niemcy, Czechosłowacja wprowadziły rządy demokratyczne, a republiki radzieckie zaczęły radykalizować swoje poglądy i niedługo potem oderwały się od ZSRR, a samo imperium rozpadło się. Rozpoczął się proces integracji Europy, zbliżania państw zachodnich i wschodnich, tworzenia organizacji międzynarodowych. Zasługi Polski w obaleniu komunizmu zostały docenione- ze względu na nie, jesteśmy uważani za członka założycielskiego ONZ, mimo naszej nieobecności na posiedzeniu ustanawiającym tę wspólnotę. Zgadzam się z opinią, że rok 1989 skutkowało w wiele pozytywnych inicjatyw i był konieczny do tworzenia lepszego świata jednostkom i krajom.

Autor: Anita Sparzyńska